

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521010473
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Veselovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1521010473.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Veselovskej a členov senátu JUDr. Márie Šimkovej a JUDr. Jána Evina, v trestnej veci obžalovaného J. Y. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V a poškodeného G. X. proti rozsudku Mestského súdu Bratislava I sp.zn. B5-4T/50/2021 zo dňa 26.06.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.03.2024 jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa prvostupňový rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovanému

J. Y., nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom T. 6, U.,

u k l a d á

podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. d), per analogiam, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa 319 Trestného poriadku sa odvolanie poškodeného G. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, U., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Mestského súdu Bratislava I sp.zn. B5-4T/50/2021 zo dňa 26.06.2023 bol obžalovaný J. Y. uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 02.11.2020 v čase asi o 20.38 hod. v Bratislave - Petržalke na U. ul. č. XX pod vonkajším prístreškom pred kaviarňou Baluarte Caffè po predchádzajúcej slovnej výmene s poškodeným, ktorý ho slovne odbil a neprejavil záujem o rozhovor s ním, fyzicky napadol poškodeného G. X., ktorý v tom čase sedel na stoličke pri stole, takým spôsobom, že pristúpil k poškodenému zozadu, odkiaľ udrel poškodeného pravou rukou do oblasti hlavy, načo obvinený po chvíli pokračoval v útoku ďalšími minimálne tromi údermi pravou aj ľavou rukou opätovne do oblasti hlavy poškodeného, pričom jeden úder zasiahol aj oblasť pravého oka poškodeného, čím poškodenému G. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale

bytom U., M. XXXX/XX, spôsobil zranenia a to pomliaždenie hlavy bez otrasu mozgu (záhlavie, pravá strana hlavy), tržnú ranu chrbta nosa, pomliaždenie pravého lakťového kĺbu komplikované zápalom burzy a pomliaždenie pravého očnému bulvu spojené s opuchom hornej a dolnej mihalnice, výronom krvi do bulvu pravého oka, úraz ktorý spôsobil prechodné oslabnutie oku pred úrazom trpiacim krátkozrakosťou a refrakciou s korekciou 13 dioptrií, čo poškodenému spôsobilo podstatne zníženie funkcie zraku na doteraz funkčne oslabenom, ale čiastočne funkčnom oku s odhadovanou dobou liečenia poškodeného cca 68 mesiacov, kde výška odškodnenia za bolestné pre poškodeného predstavuje 98 bodov, t.j. 2.221€, a súčasne poškodenému pri fyzickom útoku rozbil rám dioptrických okuliarov, kde spôsobil škodu na okuliaroch vo výške 159,94 €, pričom poškodená spoločnosť Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, Z.:XX XXX XXX, vynaložila náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť za poškodeného vo výške 119,04 €.

Za to mu bol podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. k), písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 38 ods. 5, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Súd prvého stupňa podľa § 51 ods. 1, ods. 2, § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienične odložil s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. d) Trestného zákona bol obžalovanému daný príkaz nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaviazal obžalovaného k náhrade škody vo výške 2.220,32 € poškodenému G. X., ktorého podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor ihneď po jeho vyhlásení odvolanie v neprospech obžalovaného smerujúce proti výroku o treste, ktoré odôvodnil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 16.08.2023. Prokurátor uvádza, že súd nepostupoval správne, keď súd aplikoval ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona napriek tomu, že obžalovaný spáchal viac trestných činov, ktorých sa dopustil jedným skutkom. S poukazom na túto skutočnosť mal teda súd aplikovať ustanovenie § 41 ods. 1 Trestného zákona. Táto skutočnosť robí uložený trest sama o sebe nezákonným.

Súd ďalej pri ukladaní trestu aplikoval ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona, a to s poukazom na skutočnosť, že uznesením Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 4Nt/12/23 zo dňa 27.03.2023, právoplatným dňa 18.04.2023, bolo zahladené odsúdenie obžalovaného Okresným súdom Bratislava I sp.zn. 2T/59/1997 zo dňa 20.10.1998, ktorým bol obžalovanému pre trestný čin podľa § 234 ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením na jeho výkon do I. nápravno-výchovnej skupiny za súčasného zrušenia výrokov o trestoch uložených rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp.zn. 1T 40/97 zo dňa 04.02.1998 a rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 4T 13/98 zo dňa 13.03.1998, s tým že obžalovaný bol podmienične prepustený dňa 03.10.2001 Okresným súdom Trnava, sp.zn. 3Pp/61/2001, so skúšobnou dobou na 5 rokov. Zvýšenie zákonom ustanovenej dolnej hranice trestnej sadzby o polovicu prichádza do úvahy v prípade, ak páchatel' opätovne spáchal zločin, pričom pod pojmom "opätovne" treba vo vzťahu k tomuto ustanoveniu rozumieť spáchanie zločinu po tom, čo bol páchatel' právoplatne odsúdený za iný zločin. Na tento znak sa neprihliadne v prípade, ak predchádzajúce odsúdenie za zločin je zahladené (rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Tdo/18/2020). V posudzovanom prípade však bolo predchádzajúce odsúdenie za zločin právoplatne zahladené citovaným uznesením Okresného súdu Bratislava V, preto aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona považuje prokurátor za nesprávnu.

V odôvodnení rozsudku súd konštatoval u obžalovaného prevahu poľahčujúcich okolností, pričom poľahčujúcou okolnosťou o.i. bolo aj to, že nahradil spôsobenú škodu Trestného zákona. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní konanom dňa 26.06.2023 predložil doklady o zaplatení sumy 80€ za poškodené okuliare zo dňa 16.02.2023 (poškodený si v prípravnom konaní uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 159,94 €) a k zostávajúcej časti vo výške 79,94€ uviedol, že táto mala byť uhradená asi týždeň pred pojednávaním, pričom doklad o zaplatení nepredložil. Škoda vo výške 2.140,32 € z titulu náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského postavenia nebola obžalovaným uhradená. V zmysle ustálenej judikatúry sa však na priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) Trestného zákona vyžaduje úplná náhrada škody, preto pričítanie tejto poľahčujúcej okolnosti obžalovanému považuje prokurátor za nesprávne.

V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že trest obžalovanému uložil za použitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Použitie ustanovení o mimoriadnom znížení trestu súd odôvodnil tým, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine a skutok oľutoval, pričom tiež uviedol, že nahradil časť spôsobenej škody, o čom predložil doklad a

zároveň uviedol, že zvyšok škody poškodenému uhradí. Za pomery páchatel'a odôvodňujúce postup podľa ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona možno považovať viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážnu chorobu páchatel'a, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatel'a od jeho zárobku, stav zníženej príčetnosti páchatel'a, ak nie je možný iný zákonný postup, starostlivosť páchatel'a o väčší počet osôb na neho odkázaných a pod. Okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a môžu odôvodniť aplikáciu § 39 Trestného zákona len za predpokladu, že použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby odňatia slobody by bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a že účel trestu možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania. Mimoriadnymi pomermi páchatel'a podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona sú okolnosti, ktoré nemajú priamy vzťah k spáchaniu trestného činu, a ktoré nie sú hodnotené v rámci stupňa spoločenskej nebezpečnosti činu. Takými okolnosťami nie je skutočnosť, že sa páchatel' k činu priznal, oľutoval ho a pomáhal ho objasniť. Mimoriadnymi pomermi z tohto hľadiska môže byť napríklad situácia páchatel'a, ktorý sa skutočne stará o väčší počet osôb odkázaných na neho svojou výživou, alebo ktoré sú dokonca v jeho osobitnej starostlivosti, kedy neprítomnosť páchatel'a, ktorý tieto povinnosti riadne plnil, v rodine po dlhšiu dobu by mohla ohroziť riadnu výživu a výchovu týchto osôb (R 19/1967).

Poukazujúc na vyššie uvedenú argumentáciu má prokurátor zato, že na aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 neboli splnené zákonné podmienky. Z napadnutého rozsudku nie je jasné, čo bolo dôvodom mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu u obžalovaného. Prvostupňový súd neuvádza žiadne mimoriadne okolnosti tak, ako to má na mysli ustanovenie § 39 Trestného zákona, konštatuje len, že trest odňatia slobody podľa zákonnej trestnej sadzby by bol pre obžalovaného neprímerane prísny. Obžalovaný v podstate bezdôvodne agresívnym spôsobom napadol poškodeného, a to tak, že minimálne 4 krát uderil poškodeného do oblasti hlavy, pričom jeden úder zasiahol oblasť pravého oka poškodeného, čím poškodenému G. X. úmyselne spôsobil pomliaždenie hlavy bez otrasu mozgu, tržnú ranu chrbta nosa, pomliaždenie pravého lakťového kĺbu komplikované zápalom burzy a pomliaždenie pravého očného bulvu spojené s opuchom hornej a dolnej mihalnice, výronom krvi do bulvu pravého oka, v dôsledku čoho bolo spôsobené prechodné oslabnutie oku pred úrazom tripacím krátkozrakosťou a refrakciou s korekciou 13 dioptrií, čím mu úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví. Zo záverov psychologického vyšetrenia obžalovaného vyplýva, že agresivita je dominantnou črtou osobnosti obžalovaného, pričom miera schopnosti uplatnenia brzdných mechanizmov je u neho minimálna. V posudzovanom prípade možno konštatovať, že hoci bolo predchádzajúce odsúdenie obžalovaného za zločin fakticky zahladené, tento sa opätovne dopustil spáchania zločinu, z čoho je zrejmé, že obžalovaný sa z predchádzajúcich odsúdení nepoučil. Nič z uvedených okolností nemožno vykladať v prospech obžalovaného, teda spôsobom, ktorý by odôvodňoval uloženie trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby. Vyhlásenie o vine je poľahčujúcou okolnosťou, ktorú súd obžalovanému priznal, nie je však zároveň dôvodom na mimoriadne zníženie trestu.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je prokurátor toho názoru, že pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností u obžalovaného je vyrovnaný a súd mal ukladať trest v rozmedzí 4 roky až 10 rokov. Preto navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste, a aby obžalovanému uložil primeraný úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby s jeho zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Odvolanie v neprospech obžalovaného podal v zákonnej lehote prostredníctvom splnomocnenca aj poškodený. Uvádza, že na hlavnom pojednávaní dňa 26.06.2023 si poškodený prostredníctvom svojho splnomocnenca uplatnil nárok na náhradu škody spolu vo výške 2.220,32 € ako náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a ako náhradu za poškodené okuliare. Ako vyplýva z dokazovania a výpovedí poškodeného ako aj obžalovaného, táto suma nebola sporná. Z tohto dôvodu súd uvedenú náhradu škody v celom rozsahu poškodenému priznal. Poškodený si okrem vyššie uvedenej náhrady škody uplatnil aj nárok na náhradu trov poškodeného v zmysle § 557 Trestného poriadku, o ktorom súd rozhodol tak, že sa poškodený so zvyškom nároku na náhradu škody odkazuje na civilný proces. Súd túto časť uplatneného nároku nesprávne právne posúdil na tom základe, že ak súd priznal poškodenému nárok na náhradu škody, je obžalovaný povinný mu nahradiť aj trovy v trestnom konaní a to podľa dikcie § 557 ods. 1 Trestného poriadku. Pod pojmom trovy potrebné na účelné uplatnenie nároku, možno rozumieť tak výdavky poškodeného, ktoré boli vynaložené v priamej súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody a s konaním o tomto nároku, ako aj výdavky poškodeného spojené s preukázaním

presnej výšky škody, ktorá mu vznikla trestným činom. Medzi trovy potrebné na účelné uplatnenie nároku na náhradu škody, zákonodarca explicitne (z dôvodu právnej istoty) radí aj trovy, ktoré poškodenému vznikli v súvislosti s pribratím splnomocnenca. Ak súd nepriznal náhradu trov poškodenému, hoci ju priznať mal, porušil právo poškodeného na súdnu ochranu a právo poškodeného vlastníť majetok, spočívajúci v práve na to, aby sa jeho zmenšený majetok oprávnene zväčšil o sumu náhrady trov.

Poškodený poukazuje na skutočnosť, že trovy v trestnom konaní nie je možné považovať za škodu spôsobenú trestným činom, a preto o ich náhrade nemožno rozhodnúť podľa § 287 a § 288 Trestného poriadku, ktoré uvádzajú podmienky, kedy je možné odkázať poškodeného s náhradou trov konania na civilný proces. Tieto ustanovenia uvádzajú, že ak je potrebné na vyslovenie povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie alebo ak poškodenému je nárok priznaný len sčasti, môže súd odkázať poškodeného na civilný proces. V tomto prípade však nebola naplnená žiadna z podmienok, ktoré uvádzajú predmetné ustanovenia. Napriek tomu súd rozhodol, že sa poškodený odkazuje so zvyškom nároku na civilný proces. S uvedeným však nemožno súhlasiť a to na tom základe, že sa nejedná o ďalšiu časť náhrady škody, nakoľko trovy konania nemôžeme považovať za škodu spôsobenú trestným činom.

Z uvedeného poškodený vyvodzuje, že o nároku na náhradu trov trestného konania poškodeného malo byť rozhodnuté výrokom, v ktorom súd určí, že o náhrade trov poškodenému bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím, teda že sa poškodenému priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, o ktorom bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím.

Obžalovaný, prokurátor ani poškodený nevyužili právo vyjadriť sa k odvolaniu protistrany, ktoré im bolo v súlade s § 314 Trestného poriadku doručované.

Odvolací súd nezistil žiadne také vady napadnutého rozsudku alebo predchádzajúceho konania, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozsudku na neverejnom zasadnutí, a preto nariadil verejné zasadnutie. Obžalovaný J. Y. sa na verejné zasadnutie neustanovil, písomne však požiadal podaním zo dňa 22.03.2024 o vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Takýmto postupu nebránili žiadne zákonné prekážky, preto odvolací súd podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu sa zástupkyňa krajskej prokuratúry plne pridržiavala písomných dôvodov odvolania a navrhla uložiť obžalovanému úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby so zradením na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Splnomocnenec poškodeného sa pridržiaval písomného odvolania, navrhol, aby odvolací súd priznal uplatnený nárok v celom rozsahu, vrátane trov právneho zastúpenia.

Obhajca navrhol obe odvolania zamietnuť. Poukázal na skutočnosti vyplývajúce zo spisu, že obžalovaný má dve maloleté deti (7, 12), ktoré navštevujú základnú školu, je zamestnaný a urobil všetko smerujúce k náhrade škody, čo bolo v jeho silách. V prípade rozhodnutia v prospech prokuratúry by bola ďalšia náhrada škody podstatne sťažená. Od skutku uplynulo tri a pol roka, stal sa v čase pandémie Covid 19 a bol ovplyvnený negatívmi spojenými s touto pandemiou a pandemickými opatreniami.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku odvolací súd napadnutý rozsudok zruší, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona, a ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, veta prvá, odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací primárne uvádza, že obe odvolania sú prípustné, boli podané v zákonnej lehote a spĺňajú všetky zákonné náležitosti, preto odvolací súd konštatuje absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je plne dôvodné a odvolanie poškodeného je nedôvodné.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V podal dňa 04.10.2021 obžalobu na J. Y. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v úvodnej časti tohto rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 26.06.2023 obžalovaný učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný, a následne kladne odpovedal na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) Trestného poriadku. Súd prvého stupňa podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaného prijal s tým, že dokazovanie v rozsahu priznania nevykonával. Vykonával len dokazovanie vo vzťahu k výroku o treste a k výroku o náhrade škody.

Súd prvého stupňa na základe vyhlásenia o vine uznal obžalovaného vinným zo spáchania žalovaných trestných činov na skutkovom základe uvedenom v obžalobe. K uznaniu viny na skutkovom a právnom základe podľa obžaloby došlo po vyhlásení a postupe podľa § 257 Trestného poriadku, preto výrok o vine nemohol byť predmetom revízie odvolacím súdom, a táto časť rozsudku nemohla byť, a ani nebola odvolaním napadnutá.

Z listinných dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní vyplýva, že obžalovaný má 5 záznamov v registri trestov, z toho 4 spreď roku 2000, vrátane odsúdenia za zločin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 zb., ktoré bolo uznesením Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 4Nt/12/2023 zo dňa 27.03.2023 právoplatne zahladené. Pri odsúdení Okresným súdom Bratislava III sp.zn. 3T/215/2007 sa na obžalovaného hľadí, akoby nebol odsúdený. Býva s družkou H. Y. a dvoma spoločnými deťmi (2011 a 2017) v trojizbovom byte.

Z dokazovania vykonaného k výroku o náhrade škody vyplynulo, že hodnota dioptrických okuliarov nezistenej značky vyrobených ako individuálna pomôcka s parametrami 11,5 dioptrie a 1,5 cylinder zakúpených začiatkom roka 2017 za 1.430 € je 159,94 €. Poisťovni Dôvera zdravotná poisťovňa boli faktúrované náklady vo výške 119,04 € zdravotníckym zariadením za ošetrovanie poškodeného, ktoré obžalovaný dňa 28.03.2022 uhradil. Dňa 29.03.2022 obžalovaný zaplatil poškodenému sumu 159,94 €. Súd prvého stupňa sa vo výroku o treste dopustil viacerých nezákonností, na ktoré prokurátor správne v odvolaní poukázal. Predovšetkým v rozpore s § 93 ods. 1 Trestného zákona súd prvého stupňa použil § 38 ods. 5 Trestného zákona, podľa ktorého sa dolná hranica trestnej sadzby zvyšuje o jednu polovicu, ak sa jedná o odsúdenie za opakovaný zločin. Vzhľadom na to, že odsúdenie Okresným súdom Bratislava I sp.zn. 2T/59/1997 pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona bolo právoplatne zahladené, ustanovenie § 93 ods. 1 Trestného zákona vylučuje branie takéhoto odsúdenia pri ukladaní trestu do úvahy.

Obžalovaný bol uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, z čoho vyplýva, že je vylúčené použitie asperačnej zásady uvedenej v § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktorá postihuje viacčinný súbeh trestných činov, z ktorých je aspoň jeden zločinom. U obžalovaného mal byť správne ukladaný trest podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, pretože toto ustanovenie postihuje jednočinný súbeh trestných činov, a to bez toho, aby dochádzalo k zvyšovaniu hornej hranice trestnej sadzby, k čomu dochádza podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona.

Súd prvého stupňa nesprávne určil aj počet a rozsah poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Odvolací súd sa nestotožnil s jeho záverom o existencii poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) Trestného zákona spočívajúcej v pričinení sa obžalovaného o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo v dobrovoľnej náhrade škody. Obžalovaný síce nahradil škodu poisťovni a poškodenému vecnú

škodu na okuliaroch vo výške 159,94 € podľa odborného vyjadrenia, avšak so zreteľom na podstatu skutku a z neho vyplývajúcu povahu ujmy a škody poškodeného odvolací súd dospel k záveru, že uvedené nie je dostatočné na naplnenie podmienky pričinenia sa obžalovaného, aby škodlivé následky boli odstránené. Poškodený utrpel ťažkú ujmu na zdraví zodpovedajúcu 98 bodom podľa bodového ohodnotenia, a túto ujmu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia možno v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v spojení s opatrením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 8/2020 Z.z. o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2020 vyčíslit' sumou 2.140,32 €. Poškodený utrpel traumatizujúce poranenie disfunkčného oka, ktoré sa vážnym spôsobom podieľalo na neschopnosti písať a čítať text, po skutku bol vážne otrasený, v zmysle správy jeho všeobecného lekára uňho pretrváva úzkostný stav a nespavosť, v porovnaní s čím zaplataenie sumy 159,94 € zodpovedajúcej podľa odborného vyjadrenia hodnote okuliarov, odvolací súd vzhliadol ako zanedbateľné. Poškodený si za túto sumu ani nemôže kúpiť nové špecializované okuliare, a jedná sa len o zostatkovú hodnotu poškodených okuliarov. Preto odvolací súd poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. k) Trestného zákona obžalovanému nepriznal. Poľahčujúcu okolnosť priznania a ľútosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona súd prvého stupňa určil správne, keďže obžalovaný priznal vinu na hlavnom pojednávaní a trestný čin oľutoval, preto odvolací súd prevzal túto okolnosť do svojho rozhodnutia. Obžalovaný spáchal viac trestných činov, čo zodpovedá priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Trestného zákona.

Odvolací súd sumarizuje, že u obžalovaného nastala parita počtu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v pomere 1:1, a teda nenastala modifikácia trestnej sadzby uvedenej v § 155 ods. 1 Trestného zákona, ktorá je 4 až 10 rokov, ani na dolnej hranici v zmysle § 38 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, a ani na hornej hranici podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatel'a v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.

Podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Prokurátor správne poukázal na to, že vo veci neboli splnené zákonné podmienky pre použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu pod spodnú hranicu trestnej sadzby, pretože pre možnosť aplikovať toto ustanovenie nestačí, že hrozia tresty sa zdá byť neprimerane prísny, ale táto neprimeraná prísnosť musí vyplývať z výnimočných okolností prípadu. Tieto sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a skutkových okolností. Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam

alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú. Pod okolnosťami prípadu treba rozumieť napríklad skutočnosť, že sa páchatel dopustil trestného činu v afekte, úzkosti, strachu, ktoré mali pôvod mimo osoby páchatela. Inými slovami, musí ísť o také okolnosti prípadu, ktoré sa vymykajú bežným a všeobecným okolnostiam prípadu. Prejednávaný prípad vykazuje úplne bežné okolnosti vyskytujúce sa v obdobných prípadoch pravidelne. Pandémia COVID 19 a príslušné protipandemické opatrenia, ktoré podľa obhajoby mohli ovplyvniť rozporečenie obžalovaného vedúce k útoku na poškodeného, boli javom, ktorý ovplyvnil vnímanie a prežívanie väčšiny spoločnosti, avšak žiadnym spôsobom neospravedlňujú agresívny bezdôvodný atak na iného človeka.

Pomery páchatela sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Ide teda o okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatela ako objekt trestu, a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatelov rôzne citeľný. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody sa zhodnotí podobne ako význam okolností prípadu. Z hľadiska tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel pociťoval podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. V podstate sa hodnotia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú až v čase rozhodovania o treste (napr. majetkové pomery páchatela, jeho zdravotný stav a zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu, tehotenstvo páchatelky a pod.). Za pomery páchatela odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážnu chorobu páchatela, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatela od jeho zárobku, stav zmenšenej príčetnosti páchatela, ak nie je možný iný zákonný postup a pod. U obžalovaného odvolací súd nezistil žiadne výnimočné osobné pomery, ale len bežné pomery. Obžalovaný nie je vážne chorý, je pracovne spôsobilý, schopný starať sa o seba i o rodinu, u ktorej tiež nebolo zistené nič výnimočné.

Súdu prvého stupňa odvolací súd vytyka, že sa dôsledne nezaoberal zákonnými podmienkami uvedenými v § 39 ods. 1 Trestného zákona a posudzoval len polovicu z nich, aj to nesprávne. Preto je jeho rozhodnutie vo výroku o treste nezákonné.

Odvolací súd teda nezistil žiadne výnimočné okolnosti prípadu v zmysle § 39 ods. 1 Trestného zákona, zistil však dôvody pre mimoriadne zníženie trestu pod spodnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, per analogiam. Ukladanie trestu hoc aj na spodnej hranici trestnej sadzby uvedenej v § 155 ods. 1 Trestného zákona, ktorá je 4 roky, by bolo príliš prísne so zreteľom na to, že obžalovaný učinil sebareflexiu tým, že na hlavnom pojednávaní vyhlásil vinu, a že svoje konanie oľutoval. Prípustnosť takéhoto postupu vyplýva zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 55/2016, podľa ktorého možno mimoriadne znížiť trest o jednu tretinu pod spodnú hranicu trestnej sadzby. Týmto mechanizmom bolo možné ukladať obžalovanému trest v sadzbe 2 roky a 8 mesiacov až 10 rokov.

Pri úvahách o druhu trestu odvolací súd dospel k záveru, že podmienený trest odňatia slobody, ktorý obžalovanému uložil súd prvého stupňa, nezodpovedá zákonným kritériám trestania, a je neprimerane mierny. Okolnosti spáchania skutku a jeho následky v žiadnom prípade neumožňujú prijať záver, že účel trestu možno u obžalovaného dosiahnuť aj bez jeho výkonu. Podmienený trest odňatia slobody u obžalovaného nekorešponduje s možnosťami jeho nápravy, ale najmä je v úplnom rozpore s morálnym aspektom trestu, pretože poškodený, ktorý bol obžalovaným agresívne a arogantne napadnutý bez toho, aby dal pochopiteľnú zámienu, utrpel okrem psychickej traumy aj traumy fyzickú, obžalovaný mu poškodil zrak, ktorého funkčnosť bola aj predtým výrazne zhoršená, skutok bol spáchaný z dôvodu arogancie a primitívnej agresivity. Aj z pohľadu možností nápravy obžalovaného podmienený trest nepostačuje. V zmysle záverov znaleckého dokazovania je obžalovaný emočne nestabilnou, hostilnou a agresívnou osobnosťou, miera jeho schopnosti uplatniť brzdné mechanizmy je minimálna. Uvedené okolnosti skutku a pomery obžalovaného sú dôvodom toho, že u obžalovaného nie sú splnené podmienky uvedené v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Odvolací súd preto zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a uložil obžalovanému úhrnný nepodmienený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Takýto trest korešponduje s okolnosťami skutku, následkami a možnosťami nápravy obžalovaného a primerane vyjadruje morálne

odsúdenie páchatel'a. Odvolací súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, nakoľko obžalovaný nebol v posledných 10 rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody uloženého pre úmyselný trestný čin.

Podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradit' neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodeného treba označiť jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom narodenia a miestom bydliska. Ak je poškodeným právnická osoba, treba ju označiť jej obchodným menom alebo názvom, sídlom a identifikačným číslom podľa záznamu v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo inom registri.

Pri preskúmaní výroku o náhrade škody a konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo, odvolací súd zistil, že poškodený si uplatnil nárok na náhradu škody v lehote určenej v § 46 ods. 3 Trestného poriadku, tzn. do skončenia vyšetrovania, a to do dôvodu a výšky, keď pri výsluchu v prípravnom konaní dňa 01.12.2020 navrhol, aby súd v odsudzujúcom rozsudku zaviazal obžalovaného k náhrade škody spôsobenej trestným činom vo výške súčtu sumy podľa bodového ohodnotenia úrazu a sumy 1.430 € za poškodené okuliare. Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 26.06.2023 prostredníctvom splnomocnenca upravil uplatnený nárok tak, že žiada 2.140,32 € za 98 bodov bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, 159,94 € za okuliare podľa odborného vyjadrenia a trovy právneho zastúpenia. Z vykonaného dokazovania ohľadom nároku poškodeného G. X. na náhradu škody vyplynulo, že obžalovaný uhradil 159,94€ poškodenému dňa 29.03.2022, zvyšok nároku neuhradil. Súd prvého stupňa nesprávne vypočítal rozsah priznaného nároku s rozdielom 80 € v neprospech obžalovaného, avšak toto pochybenie nemohol odvolací súd korigovať pre nedostatok odvolania obžalovaného.

Namietaná časť výroku o náhrade škody je opomenutie priznania náhrady trov poškodeného, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody v prejednávanej veci. Odvolací súd konštatuje, že trovy poškodeného nie sú v zmysle definície škody podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona súčasťou ani príslušenstvom nároku na náhradu škody, ale v zmysle § 557 Trestného poriadku sú osobitným nárokom, o ktorom súd rozhoduje samostatne po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia (viď § 558 ods. 1 Trestného poriadku).

Na základe uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie poškodeného je neopodstatnené, súd prvého stupňa rozhodol o nároku poškodeného na náhradu škody v súlade so zákonom. Keďže trovy poškodeného nie sú súčasťou škody podľa Trestného zákona, bolo opodstatnené a zákonné, že súd prvého stupňa podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodeného so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces. Vadami netrpelo ani konanie predchádzajúce tomuto výroku, preto odvolací súd nezistil žiaden dôvod pre jeho zrušenie, zmenu či doplnenie, a odvolanie poškodeného ako nedôvodné zamietol.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.